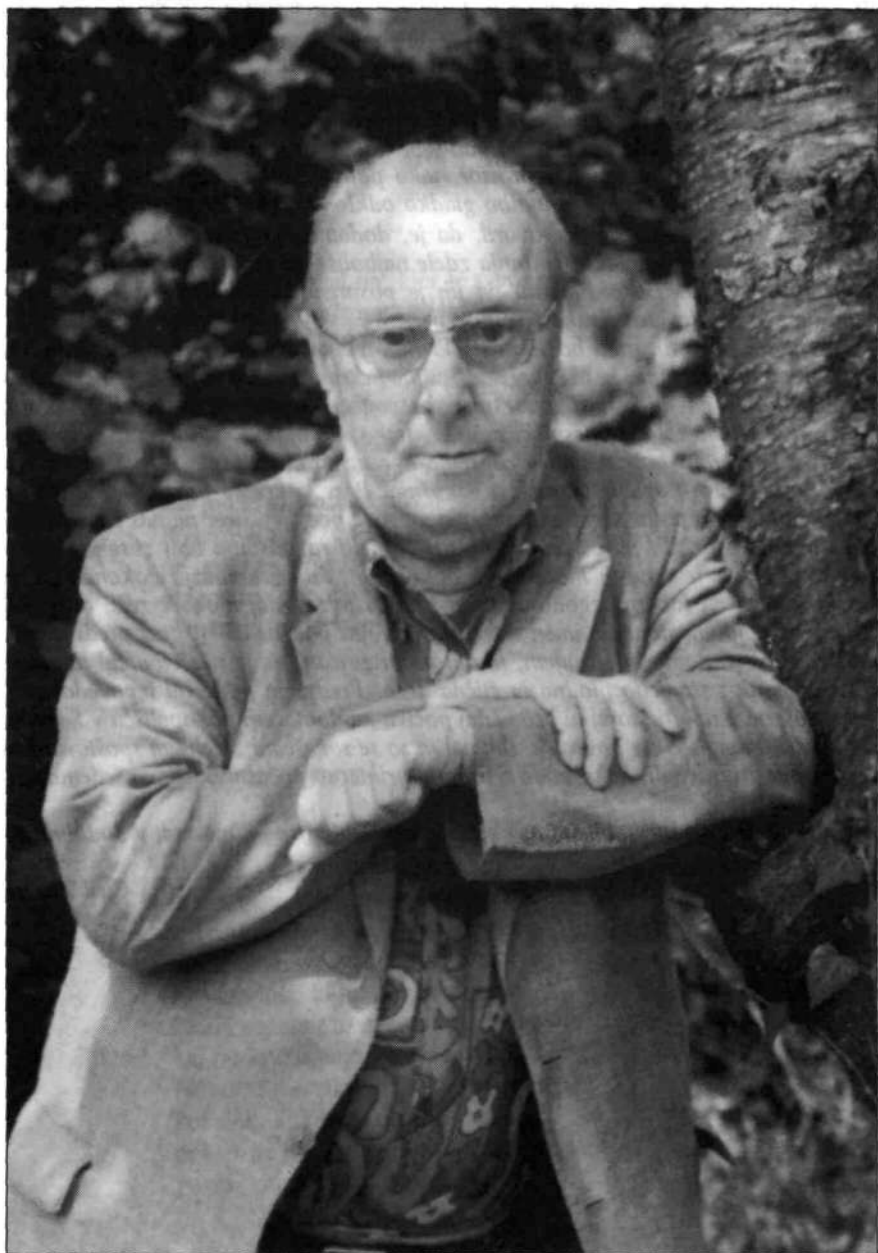

LOJZE KRAKAR

(1926–1995)

NAMESTO JUBILEJA NENADNO SLOVO

21. februarja bi Lojze Krakar dopolnil sedemdeset let. Bil je eden najbolj zvestih in najbolj plodnih sodelavcev Sodobnosti. In prav za jubilej smo mu odmerili ustrezen prostor v reviji. Sam je za to priložnost poslal šest novih pesmi in kratko prozo. Zdelo se mi je premalo. Ponudil se mu »veliki« intervju, ker sem bil prepričan, da je prav, če tudi širša javnost, vsaj bralci Sodobnosti, izve, kako ustvarja, kakšen je njegov pesniški nazor, kaj misli o našem času in slovenski kulturi v njem. Iz pogovorov z njim sem vedel, da ima o vsem tem svoje mnenje, da je zelo kritičen do sebe in do drugih, nemalokrat celo bolj do sebe kot do drugih. Skratka: mislim, da bi ustregel mnogim, če bi v ta naš prostor, tako poln iskanj in negotovosti, priklical Krakarjevo besedo. Pa mi je ponudbo gladko odklonil, češ: Naj govorijo drugi. Ne brez težav sem ga vendarle pregovoril, da je, dodatno k poslanim, izbral še nekaj pesmi, ki so se mu v trenutku izbiranja zdele najboljše ali vsaj najbližje. To je storil. Akademik prof. dr. Boris Paternu pa jih je pospremil s priložnostno, pa vendar tehtno besedo poznavalca Krakarjeve poezije.

Nenadna smrt tik pred božičem je sklenila njegov življenjski krog in slovenski literaturi iztrgala pesnika, ki ni še izrekel zadnje besede. Vsekakor pa je že nekaj časa iskal besedo, ki naj bi osmislila vse njegovo početje, pesniško in človeško. Skoraj hlastaje je dopolnjeval svoj pesniški opus s kratko, večinoma avtobiografsko prozo. In tako sta zmerom bolj stopali v ospredje dve inspirativni prvini vsega njegovega pisanja: otroštvo in tragična taboriščna izkušnja. Prav ta kratka proza utegne biti za marsikoga ključ do polnejšega razumevanja njegove poezije. Sicer pa nas smrt slehernega ustvarjalca prisili, da o njem in njegovem delu razmislimo bolj zbrano, nepristransko, kolikor je v naših močeh tudi dokončno. Vsaj z ambicijo dokončnosti. S čisto kritiškega ali literarnozgodovinskega stališča je že zdaj mogoče reči, da je bil Krakar eno najpomembnejših imen slovenske poveljne poezije. Bil je brez predsodkov, odprt za novosti doma in na tujem, hkrati pa prepričan, da je v nacionalni literaturi nepretrgan stik s tradicijo plodna in etična drža. Predvsem pa je bil izpovedovalec. Lirik. Lojzeta Krakarja torej ni več. Zdaj počiva na domačem pokopališču v Semiču, rojstni vasi, kamor je vse pogosteje zahajal in so se sovaščani z velikim spoštovanjem in ponosom pripravljali, kako bodo februarja primerno počastili njegovo sedemdesetletnico.

Naj se ga v takšni, jubilejni in ne nekrološki obliki spomimo tudi v Sodobnosti.

Ciril Zlobec